

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ВИЩІЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
УПРАВЛІННЯ, ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ

Кафедра публічного адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор навчально-наукового
інституту управління,
економіки та бізнесу

(підпис)

Інна СЕМЕНЕЦЬ-ОРЛОВА
«17» вересня 2025 р.

Схвалено на засіданні кафедри
публічного адміністрування
Протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.
Завідувач кафедри

(підпис)

Інна СЕМЕНЕЦЬ-ОРЛОВА

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ВЛАДИ

Рівень вищої освіти	першого (бакалаврського) (назва освітнього рівня, ОКР)
Галузь знань:	28 Публічне управління та адміністрування (шифр і назва галузі)
Спеціальність:	281 Публічне управління та адміністрування (шифр і назва спеціальності)
Освітньо-професійна програма:	Публічне управління та адміністрування (назва освітньої програми)

Розробник силябусу навчальної дисципліни:

Капеліста Ірина Михайлівна, кандидат наук з державного управління,
доцент, доцент кафедри публічного адміністрування

Викладач:

Бобось Олександр Леонідович, доктор наук з державного управління,
професор кафедри публічного адміністрування

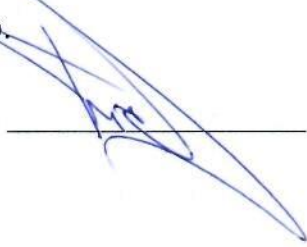
Силябус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри публічного адміністрування

Протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.)

Завідувач кафедри Інна СЕМЕНЕЦЬ-ОРЛОВА

Силябус погоджено з гарантом освітньої програми «Публічне управління та адміністрування»

«29» серпня . 2025 р.

Гарант освітньої програми Ганна КУЗЬМЕНКО

Силябус перевірено

«01» вересня . 2025 р.

Заступник директора ННІУЕБ Ірина КАЛІНА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____;

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____;

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____;

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____.

ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»

Навчально-науковий інститут управління, економіки та бізнесу

Кафедра публічного адміністрування

Назва дисципліни	Децентралізація влади
Викладач (-і)	Бобось Олександр Леонідович
Портфоліо викладача (-ів)	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-ekonomiki/kafedra-publichnogo-administruvannya.html
Контактний тел.	+38-(096)-920-2*-9*
E-mail:	abobos@ukr.net
Сторінка дисципліни на сайті	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-ekonomiki/kafedra-publichnogo-administruvannya/silabusi.html
Консультації	середа, 2 години, 11.30-12.50, корп. 2, каб. 19

1. Коротка анотація до дисципліни. Дисципліна «Децентралізація влади» вивчає теоретичні засади, правові механізми, інституційні форми та практичні аспекти передачі повноважень від центральних органів влади до місцевих. Особлива увага приділяється процесу децентралізації в Україні в умовах адміністративно-територіальної реформи, зміцненню місцевого самоврядування, формуванню спроможних територіальних громад, міжбюджетним відносинам і ролі громадськості у врядуванні на місцевому рівні.

2. Мета навчальної дисципліни «Децентралізація влади» – сформувати у здобувачів освіти цілісне уявлення про суть, принципи, моделі та механізми децентралізації влади, а також надати знання й практичні навички, необхідні для ефективного впровадження децентралізаційних процесів у публічному управлінні.

Завдання: ознайомити студентів із теоретичними підходами до децентралізації влади; вивчити основні моделі та види децентралізації (фінансова, політична, адміністративна); проаналізувати нормативно-правову базу децентралізаційної реформи в Україні; розглянути міжнародний досвід децентралізації та можливості його адаптації в Україні; дослідити вплив децентралізації на розвиток територіальних громад; сприяти формуванню практичних навичок щодо участі у процесах стратегічного управління на місцевому рівні; формувати критичне мислення щодо викликів, ризиків і перспектив децентралізації.

3. Формат курсу: очний (*offline*).

4. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності	Оцінювання
Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Поточне, модульний контроль, підсумкове (екзамен)
Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне, модульний контроль, підсумкове (екзамен)
Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Поточне, модульний контроль, підсумкове (екзамен)

Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Поточне, модульний контроль, підсумкове (екзамен)
Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне, модульний контроль, підсумкове (екзамен)
Здатність використовувати систему електронного документообігу	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Поточне, модульний контроль, підсумкове (екзамен)
Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Поточне, модульний контроль, підсумкове (екзамен)
Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Поточне, модульний контроль, підсумкове (екзамен)
Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Поточне, модульний контроль, підсумкове (екзамен)
Здатність впроваджувати інноваційні технології	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне, модульний контроль, підсумкове (екзамен)
Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне, модульний контроль, підсумкове (екзамен)
Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Поточне, модульний контроль, підсумкове (екзамен)

5. Тривалість курсу. 120 годин (4 кредити ЄКТС), з них: 50 аудиторних годин і 70 годин самостійної роботи; екзамен – 2 години.

6. Статус дисципліни: обов'язкова.

7. Пререквізити: дисципліна «Децентралізація влади» передбачає попереднє опанування знаннями та вміннями з навчальних дисциплін: «Організація управління органами місцевого самоврядування», «Психологія управління», «Управління проектами в державному управлінні», «Муніципальна соціально-економічна політика», «Кадрова політика і державна служба», «Публічне управління в економічній сфері».

8. Технічне й програмне забезпечення/обладнання: в освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, комп'ютерні лабораторії, конференц-зали, бібліотека. Вивчення окремих тем і виконання семінарських завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

9. Політика курсу. Для успішного засвоєння курсу «Децентралізація влади» здобувач освіти має:

- регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття;
- систематично, системно й активно працювати на лекційних і практичних заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- виконувати у повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх якість;
- виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
- дотримуватися норм академічної поведінки та етики.

Курс «Децентралізація влади» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат,

самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за які можуть бути, за рішенням викладача, нараховані додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, олімпіадах та наукових конкурсах серед студентів).

10. Зміст дисципліни. Курс складається з чотирьох змістових модулів. Кожен модуль, у свою чергу, складається з лекційної та семінарської частин:

Змістовий модуль 1. «Теоретико-методологічні засади децентралізації влади» (лекційні теми 1-3, семінарські теми 1-3);

Тема 1. Сутність і значення децентралізації в системі публічного управління.

Тема 2. Принципи, моделі та форми децентралізації.

Тема 3. Види децентралізації: політична, адміністративна, фінансова, фіскальна.

Змістовий модуль 2. «Нормативно-правове забезпечення децентралізаційної реформи» (лекційні теми 4-6, семінарські теми 4-6);

Тема 4. Конституційні та законодавчі основи децентралізації в Україні.

Тема 5. Європейська хартія місцевого самоврядування та міжнародні стандарти децентралізації.

Тема 6. Роль органів державної влади та місцевого самоврядування в реалізації децентралізації.

Змістовий модуль 3. «Практичні аспекти децентралізації в Україні» (лекційні теми 7-10, семінарські теми 7-10);

Тема 7. Адміністративно-територіальна реформа: суть, етапи, результати.

Тема 8. Створення спроможних територіальних громад: критерії, виклики, переваги.

Тема 9. Фінансова децентралізація: бюджетна автономія та міжбюджетні відносини.

Тема 10. Інструменти управління розвитком громад в умовах децентралізації.

Змістовий модуль 4. «Міжнародний досвід і перспективи розвитку децентралізації» (лекційні теми 11-13, семінарські теми 11-13).

Тема 11. Міжнародний досвід децентралізації: кейси країн ЄС.

Тема 12. Громадська участь у процесах децентралізації.

Тема 13. Перспективи, ризики та виклики децентралізації влади в Україні.

11. Форми і методи навчання. Основними видами навчальних аудиторних занять є лекції, семінарські заняття, консультації.

При викладанні *лекційного матеріалу* передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як проблемні лекції, лекції-візуалізації.

Проблемна лекція забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє привернути увагу студентів до найбільш важливих проблематичних питань з відповідної теми, визначаючи у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу та спонукаючи слухачів до критичного та самостійного мислення, до осмислення всіх наявних аргументів «за» та «проти», до формування та обґрунтування власної позиції.

Лекція-візуалізація включає візуальну форму подачі лекційного матеріалу за допомогою технічних засобів навчання. Читання такої лекції зводиться до розгорнутого або короткого коментування викладачем візуальних матеріалів, що переглядаються.

При проведенні *семінарських занять* передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як-от: робота у малих групах, рольові ігри, дискусія, публічні виступи, виступи з опануванням, групові проекти та кейс-завдання.

Здобувачі опрацьовують інформацію та проводять наукові дослідження самостійно, у свій вільний час, в тому числі за допомогою всесвітньої мережі Інтернеті бібліотек (*див. рекомендовану літературу*), під час занять виконують усні та письмові завдання, виступають із доповідями та презентаціями, що можуть бути підготовленими як у групі, так і індивідуально, моделюють поведінку у конкретних ситуаціях, пов'язаних з проведенням

наукових досліджень, апробацією та публікацією їх результатів, підготовкою, виконанням і захистом магістерських робіт.

12. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (https://drive.google.com/file/d/1b19SAAb9_C7rwcO5LCgluDAGISflyArq/view).

13. Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів

<i>Поточний контроль знань</i>											<i>Модульна контроль на робота</i>	<i>Екзамен</i>	<i>Загальна кількість балів</i>
<i>max 60 %</i>												<i>max 40 %</i>	<i>max 100 %</i>
<i>Теми</i>	<i>Тема 1</i>	<i>...2</i>	<i>Тема 3</i>	<i>..4</i>	<i>..5</i>	<i>..6</i>	<i>..7</i>	<i>..8</i>	<i>..9</i>	<i>Тема 10</i>			
<i>Робота на семінарському занятті</i>													
<i>Самостійна робота</i>													

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульний контроль. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Децентралізація влади» проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування, а саме, тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з навчальної дисципліни «Децентралізація влади»:

при оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

- оцінка «відмінно» (А) ставиться за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% усіх завдань);

- оцінка «добре» (В) ставиться за виконання 80% усіх завдань;

- оцінка «добре» (С) ставиться за виконання 70% усіх завдань;

- оцінка «задовільно» (D) ставиться, якщо правильно виконано 60% запропонованих завдань;

- оцінка «задовільно» (Е) ставиться, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;

- оцінка «незадовільно» (FX) ставиться, якщо завдань виконано менше від 50 %.

Неявка на модульну контрольну роботу – 0 балів.

Вище наведені оцінки трансформуються в рейтингові бали у такий спосіб:

«А» – 18-20 балів;

«В» – 16-17 балів;

«С» – 14-15 балів;

«D» – 12-13 балів.

«Е» – 10-11 балів;

«FX» – менше 10 балів.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі

наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Сума заохочувальних балів враховується при виставленні підсумкових балів в заліково-екзаменаційну відомість (але не більше **89 балів** в загальному підсумку) і може бути автоматично зарахована при виставленні підсумкової семестрової оцінки з відповідної освітньої компоненти.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

Підсумкова кількість балів, набрана здобувачами освіти за виконання завдань з самостійної роботи, є однією з складових поточної успішності з навчальної дисципліни.

Самостійна робота з кожної теми за робочою програмою навчальної дисципліни оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балів з використанням стандартизованих узагальнених критеріїв оцінювання знань.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань)

Можлива максимальна оцінка виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань)	Рівень виконання			
	Відмінний	Добрий	Задовільний	Незадовільний
3	3	2	1	0

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання.

14. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання. Під час вивчення курсу здобувачами виконуються *самостійні роботи* (див. Робоча програма з навчальної дисципліни «Децентралізація влади»).

15. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання. Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних, лабораторних і семінарських занять, метою якого є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, умінь використовувати теоретичні знання під час виконання практичних завдань тощо. Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);

- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- самостійне опрацювання тем;

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий.

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації.

16. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання: екзамен.

Екзамен проводиться в усній формі: до завдання входять 3 теоретичних питання, за відповідь на які максимально можливо отримати 20 балів.

Перерахування у традиційну систему:

- 20 балів – здобувач надав правильні та повні відповіді на всі запитання: «зараховано», А, 100-90 балів;
- 15 балів – здобувач відповів на всі запитання, проте допустив певні неточності у визначеннях базових категорій, які не впливають на правильність відповіді в цілому: «зараховано», В/С, 89-75 балів;
- 10 балів – здобувач відповів недостатньо повно і конкретно на поставлені запитання, хоч і відобразив знання основного програмного матеріалу; ця оцінка також відповідає правильній відповіді на одне з двох поставлених питань: «зараховано», D/E, 74-60 балів;
- 0 балів – здобувач надав неправильні відповіді на поставлені запитання, виявив неналежний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу та неспроможність послідовно і правильно аргументувати свою відповідь, або взагалі не в змозі відповісти на поставлені запитання: «не зараховано», F–FX, 59-0.

17. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю:

1. Дайте визначення поняттю «децентралізація влади».
2. У чому полягає сутність децентралізації в публічному управлінні?
3. Назвіть основні цілі децентралізації влади.
4. Які функції виконує децентралізація в демократичній державі?
5. Поясніть різницю між централізацією та децентралізацією.
6. Які існують моделі децентралізації?
7. У чому полягає політична децентралізація?
8. Що таке адміністративна децентралізація?
9. Схарактеризуйте фінансову децентралізацію.
10. Поясніть поняття «фіскальна автономія» у контексті децентралізації.
11. Які основні переваги децентралізації для територіальних громад?
12. Назвіть можливі ризики та загрози децентралізації.
13. Які типи децентралізації застосовуються в Україні?
14. У чому полягає принцип субсидіарності?
15. Яку роль відіграє децентралізація у процесі демократизації суспільства?
16. Які конституційні норми регулюють децентралізацію влади в Україні?
17. Назвіть основні законодавчі акти України щодо децентралізації.
18. Поясніть значення Закону України «Про місцеве самоврядування».
19. У чому суть Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад»?
20. Яке значення має Бюджетний кодекс у контексті децентралізації?
21. Що передбачає Закон України «Про засади державної регіональної політики»?
22. Яке місце займає Європейська хартія місцевого самоврядування в українському законодавстві?
23. Які міжнародні документи вплинули на децентралізацію в Україні?
24. Яка роль Кабінету Міністрів України у процесі децентралізації?
25. Які функції виконують обласні та районні державні адміністрації в умовах децентралізації?

26. Що таке законодавче забезпечення повноважень місцевого самоврядування?
27. Як відбувається розподіл повноважень між державою та громадами?
28. Які є механізми контролю за реалізацією децентралізаційної політики?
29. Що таке делеговані повноваження?
30. Як змінюється система органів влади внаслідок децентралізації?
31. Коли в Україні офіційно розпочалася децентралізаційна реформа?
32. Назвіть основні етапи децентралізації в Україні.
33. Які результати реформи децентралізації досягнуто на сьогодні?
34. У чому полягає адміністративно-територіальна реформа?
35. Що таке «спроможна громада»?
36. Які критерії визначення спроможності громади?
37. Як формується адміністративний центр громади?
38. У чому полягають особливості створення об'єднаних територіальних громад (ОТГ)?
39. Які повноваження отримали громади в результаті реформи?
40. Як змінилася система управління освітою на місцевому рівні після децентралізації?
41. Які зміни відбулися у сфері охорони здоров'я після децентралізації?
42. Як реалізується фінансова автономія громад?
43. Що таке «прямі міжбюджетні відносини»?
44. У чому полягає сутність бюджетної децентралізації?
45. Як громади можуть залучати додаткові джерела фінансування?
46. Які є інструменти управління місцевим розвитком у громадах?
47. Як стратегічне планування використовується на місцевому рівні?
48. Як громади здійснюють моніторинг та оцінку власного розвитку?
49. У чому суть міжмуніципального співробітництва?
50. Наведіть приклади успішних практик децентралізації в українських громадах
51. Які країни Європи мають найрозвинутіші моделі децентралізації?
52. Охарактеризуйте модель децентралізації у Франції.
53. У чому полягає децентралізація в Німеччині?
54. Які особливості має децентралізація у Польщі?
55. Що спільного та відмінного між українською та польською реформами?
56. Як можна адаптувати міжнародний досвід в умовах України?
57. У чому полягає роль міжнародних програм (DOBRE, U-LEAD) у підтримці децентралізації?
58. Як реалізується принцип субсидіарності в ЄС?
59. Які уроки може винести Україна з міжнародного досвіду децентралізації?
60. Які виклики стоять перед Україною на шляху завершення реформи?
61. Яку роль відіграє громадськість у процесі децентралізації?
62. Які країни ЄС мають найбільш розвинуті системи децентралізації?
63. Порівняйте моделі децентралізації у Франції та Німеччині.
64. Які уроки Україна може взяти з досвіду Польщі?
65. Як функціонує місцеве самоврядування у країнах Скандинавії?
66. Які міжнародні організації підтримують децентралізацію в Україні?
67. Яка роль громадської участі у процесах децентралізації?
68. Як інструменти електронного врядування впливають на децентралізацію?
69. Які перспективи розвитку децентралізації влади в Україні?
70. Які ризики можуть загрожувати успішній децентралізації?
71. Як децентралізація може сприяти європейській інтеграції України?
72. Які інноваційні підходи застосовуються у світі для підтримки децентралізації?
73. Що таке партнерство між громадами і як воно працює?
74. Як забезпечується прозорість і підзвітність місцевої влади?
75. Як громадські ради впливають на місцеве врядування?
76. Які механізми залучення інвестицій у розвиток територій існують у Європі?

77. Чому важлива міжмуніципальна співпраця?
78. Як пандемія COVID-19 вплинула на процеси децентралізації?
79. Які соціальні наслідки має децентралізація влади?
80. Які екологічні аспекти враховуються у стратегіях розвитку громад?
81. Як децентралізація впливає на безпеку і правопорядок?
82. Які інструменти підтримки розвитку молоді у громадах існують?
83. Як розвивається культурна політика на місцевому рівні?
84. Які перспективи децентралізації в контексті цифрової трансформації?
85. Як формуються місцеві політики щодо сталого розвитку?
86. Що таке соціальне підприємництво і яка його роль у громадах?
87. Які кроки потрібно зробити для подолання нерівності між регіонами?
88. Як міжнародна технічна допомога сприяє децентралізації?
89. Які тенденції розвитку місцевого самоврядування можна прогнозувати?
90. Як оцінити ефективність реформи децентралізації?

18. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

19. Рекомендовані джерела (література):

Нормативно-правові акти України:

1. Виборчий кодекс України від 19.12.2019 № 396-IX (редакція від 24.10.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>
2. Європейська хартія місцевого самоврядування. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_036
3. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. (із змінами) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
4. Про службу : Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>
5. Про місцеві вибори : Закон України від 14.07.2015 № 595-VIII (в редакції 19.04.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/595-19#Text>
6. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 04.06.2001 № 2493-III (в редакції 01.08.2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
7. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#top>
8. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квіт. 2014 р. № 333-р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>
9. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року : Постанова Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 385 (в редакції 17.09.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF#Text>
10. Про попереднє схвалення законопроекту про внесення змін до Конституції України щодо децентралізації влади: Постанова Верховної Ради України від 31 серп. 2015 р. № 656-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/656-19#n8>

Навчальна та довідкова література:

11. Берданова О. В., Вакуленко В. М., Гринчук Н. М., Колтун В. С., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Управління розвитком об'єднаних територіальних громад на засадах громадської участі: навч. посіб. К., 2017. 129 с. URL: <http://surl.li/atwpr>

12. Ганущак Ю. І. Територіальна організація влади: напрямки змін : монографія; за заг. ред. В. С. Куйбіди ; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України. Львів: Астролябія, 2013. 166 с.

13. Державна служба : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України ; редкол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), О. Ю. Оболенський (заст. голови), С.М.Серьогін (заст. голови) та ін. К.; Одеса : НАДУ, 2013.

14. Децентралізація та ефективне місцеве самоврядування: навч. посібник для посадовців місцевих та регіональних органів влади та фахівців з розвитку місцевого самоврядування. К.: ПРООН/МПВСР, 2007. 269 с.

15. Інституційний розвиток місцевого самоврядування в умовах державноуправлінських реформ : наук. розробка / авт. кол.: І. В. Козюра, А. О. Краснейчук, Ю. Г. Іванченко та ін. К.: НАДУ, 2012. 60 с.

16. Інституційний розвиток місцевого самоврядування в Україні в умовах державноуправлінських реформ: монографія; за заг. ред. І. В. Козюри ; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, Ін-т пробл. держ. упр. та місц. самоврядування. Лубни : Інтер Парк, 2013. 180 с.

17. Мельниченко О. А. Територіальна організація влади в Україні: конспект лекцій. Харків: ФОП Леонов Д.С., 2016. 102 с.

18. Муніципальне право України: Підручник / В. Ф. Погорілко, О. Ф. Фрицький, М. О. Баймуратов та ін.; за ред. В. Ф. Погорілка, О. Ф. Фрицького. К.: Юрінком Інтер, 2006. 592 с.

Інформаційні ресурси:

19. Офіційний сайт Проєкту «Децентралізація дає можливості». URL: <https://decentralization.gov.ua/>

20. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://www.zakon.rada.gov.ua>

21. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.

22. Офіційний сайт Міністерства розвитку громад та територій України. URL: <https://www.minregion.gov.ua>

23. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>